

Persistența motivațională și relațiile ei cu variabilele cognitiv-motivaționale¹

Ana Maria Hojbotă, Ticu Constantin²

Abstract

The study examines the relations between motivational persistence and other two cognitive- motivational traits: need for cognition (Caccioppo and Petty, 1984) and ambiguity tolerance (McLain, 1992). Persistence is a controversial construct, included by personality psychologists in both temperament and character models, as an independent attribute or as part of broader traits, such as conscientiousness or reward dependence; all these approaches have two elements in common: a capacity to exert effort over extended periods of time, self-motivation after failure, repeated discouragements and in the absence of rewards. We hypothesize a positive correlation between persistence and the two traits - need for cognition, a tendency to engage in and enjoy tasks involving sustained cognitive effort, and ambiguity tolerance, the capacity to seek new, ambiguous situations, and experience them as challenging rather than threatening. Ambiguity tolerance and need for cognition positively correlated with motivational persistence; the second independent variable acts as a mediator between the other two.

Key-words: motivational persistence, goal striving, need for cognition, ambiguity tolerance

Rezumat

Studiul de față examinează relația dintre persistența motivațională și alte două trăsături cognitiv-motivaționale: nevoia de cogniție (Caccioppo & Petty, 1984) și toleranța la ambiguitate (McLain, 1992). Persistența este un construct controversat, inclus de psihologia personalității în modele temperamentale cât și caracteriale, fie autonom, fie ca parte a unor dimensiuni precum conștiinciozitatea și dependența de recompensă; majoritatea perspectivelor subliniază două caracteristici comune: capacitatea de efort îndelungat, automotivare în absența recompenselor. Am presupus că există o relație pozitivă între persistență și *nevoia de cogniție* - tendința indivizilor de a se implica în și a se bucura de sarcini presupun efort cognitiv, respectiv *toleranța la ambiguitate* – tendința de a căuta situații noi, ambigue și de a le interpreta ca fiind mai degrabă provocatoare decât amenințătoare. Rezultatele arată că toleranța la ambiguitate și nevoia de cogniție corelează cu persistența motivațională, a doua variabilă fiind un mediator între celelalte două.

Cuvinte cheie: persistența motivațională, urmărirea scopurilor, nevoie de cogniție, toleranța la ambiguitate

Résumé

L'étude présent investigate la relation entre la persistance motivationnelle et deux autres traits cognitif-motivationnels: le besoin de cognition (Caccioppo & Petty, 1984) et la tolérance à l'ambiguïté (McLain, 1992). La persistance est un concept controversé inclus par la psychologie de la personnalité dans les modèles tempéramentaux et caractériels; soit de manière autonome, soit comme partie d'une dimension comme la conscience et la dépendance de récompense; la plupart des perspectives soulignent deux caractéristiques communes: la capacité de soutenir un effort prolongé et auto-motivation dans l'absence des récompenses. Nous avons supposé qu'il existe une relation positive entre la persistance et le besoin de cognition – la tendance d'individus de s'impliquer et d'aimer les tâches qui supposent un effort cognitif - et la tolérance à l'ambiguïté - la tendance d'individus de chercher des situations nouvelles, ambigües et de les considérer plutôt comme intéressantes et attractives que menaçantes. Les résultats nous montrent que la tolérance à l'ambiguïté et le besoin de cognition corrélent avec la persistance motivationnelle, la deuxième variable étant une variable mediatrice entre les deux autres.

Mots clés : persistance motivationnelle, poursuite des buts , besoin de cognition, tolérance a l'ambiguïté

1. Introducere

Urmărirea consecventă a obiectivelor profesionale este o activitate dominată de incertitudine, presupunând alocare de efort pentru scopuri multiple, deseori incongruente sau concurente, obstacole sau întârzierea apariției rezultatelor, context în care rezistența la efort prelungit și reziliența în fața frustrării și eșecurilor sunt esențiale. Pornind de la premisa că

¹ ¹ Articolul este unul dintre rezultatele proiectului „*Persistența motivațională – de la determinări afective și cognitive la condiționări contextuale*”, finanțat de CNCIS prin Programul "IDEI" „Proiecte de Cercetare Exploratorie” (PN-II-ID-PCE, cod 2206).

² Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
adresa de corespondență a_hojbota@yahoo.com

indivizii au nevoie de capacitatea de a gestiona o mare cantitate de informații cu resurse energetice, afective, cognitive sau de timp limitate, am presupus pe de o parte, că toleranța la ambiguitate va sprijini urmărirea scopurilor distale, capacitate sprijinită simultan de capacitatea de a analiza condițiile efectuării acestor secvențe acționale, cântărirea opțiunilor, repriorizare și alocare eficientă și optimă a resurselor. Perspectiva funcțională asupra urmării scopurilor arată că dificultățile întâmpinate în drumul spre atingerea scopului declanșează activarea reprezentării acestuia în memoria de lucru, menținând-o astfel activată. În acest studiu ne punem întrebarea în ce măsură persistența motivațională (definită ca angajament susținut de a investi într-un rezultat incert) a indivizilor este susținută de toleranța lor la ambiguitate și de nevoia de cogniție. Cele două trăsături constituie un teren incert de pe care individul poate ușor aluneca fie într-o direcție dezirabilă, fie în cealaltă, opusă. Pe de o parte, cele două predispoziții epistemice pot facilita imaginarea și abordarea cu discernământ a unor planuri de acțiune prin modelare detaliată, estimarea fezabilității și dezirabilității lor și prin diagnosticarea obstacolelor și oportunităților. Pe de altă parte, nevoia de cogniție poate constitui terenul unei atitudini reflexive, ezitante, devenind în contextul motivației o nevoie compulsivă de a verifica în permanență condițiile implementării planului și riscurile asociate; în același mod, toleranța la ambiguitate poate oferi confort indivizilor suspendați în echivoc, în termeni mai concreți, fixându-i în faza predecizională sau preacțională ori potențând fragilitatea angajamentului acestora față de scopuri.

2. Context teoretic

2.1. Perspective asupra persistenței. Conceptul de persistență motivațională

Conceptul de persistență deține o evoluție sinuoasă și inconstantă în istoria psihologiei, intrând alternativ în vizorul teoreticienilor sub diverse forme și având atașate definiții cu un grad la fel de variabil de specificitate. În funcție de perspectiva teoretică din care era examinat - filosofică - teleologică, a psihologiei învățării, motivației sau personalității - noțiunea pe persistență era subsumată unor concepte diferite dar care adesea se intersectau, precum cele de „voință”, „interes”, „dependența de recompensă”, angajament sau motivație. Încă din 1912, Fernald (apud Ryan, 1939, p. 715), vorbește despre „abilitatea indivizilor de a rezista și de a continua în susținerea eforturilor pentru atingerea succesului, în ciuda oboselii sau a descurajărilor”. Mai târziu, Hartshorne, May și Maller (1929) încearcă să definească persistența ca o funcție a interesului, considerând-o mai puțin o trăsătură individuală generală, ci o modalitate de a reacționa în anumite situații în funcție de experiențele trecute. În 1932, Wang propune măsurarea diferențelor interindividuale în ceea ce privește persistența, construind o scală de autoraportare alcătuită din 111 itemi cu răspuns dihotomic. Howells (1932) încearcă să pună bazele unei măsuri de obiective a persistenței, operaționalizând-o ca rezistență în fața disconfortului fizic, utilizând sarcini care să provoace durere prin expunere la stimulare termică, presiune, înțepare. Utilizând sarcini diverse, Crutcher (1934) și Dorcus (1934) încearcă să extragă un factor comun, denumit de ei persistență, respectiv „perseverență volițională”. Ambii autori ajung pe baza analizelor factoriale la concluzia ca persistența nu este o calitate pervazivă, ci una mai degrabă determinată de interesul, curiozitatea sau auto-eficiența indivizilor, recomandând tratarea acesteia în relație cu specificul activității la care este raportată. Precizarea făcută de Hartshorne, May și Maller (1929) clarifică noțiunea de persistență, contribuind la distingerea acesteia de perseverența anumitor comportamente derulate ca răspuns la o serie de tendințe compulsive (generate intern) sau sub acțiunea unor presiuni exterioare (comportamente compliant, precum răspunsul la tehnici precum piciorul în ușă sau low ball, în care indivizii perseverează într-un anumit tip de comportament mai mult decât și-au propus să o facă) ci actele instrumentale, sprijinind scopuri personale formulate explicit. Deși consideră că termenii de persistență și perseverență pot fi folosiți intersanjabil, Peterson și Seligman

(2004) fac o precizare interesantă, și anume că, în literatură, al doilea termen apare cu o conotație pozitivă aproape în majoritatea cazurilor. Adăugăm la această observație ideea că dacă persistența e un termen infuzat de conotația temperamentală, perseverența este mai degrabă abordată în contextul tratării dimensiunilor de caracter.

Eisenberg, Kuhlmann și Cotterell (1992) formulează teoria perseverenței învățate, în care demonstrează că persistența este o consecință a experienței personale în care investirea unui efort prelungit s-a dovedit gratificantă în situații diferite. O altă perspectivă este teoria controlului perceptual (Carver și Scheier, 1999, Mansel, 2005) care susține că indivizii prezintă structuri ierarhice de scopuri, succesul în atingerea acestora fiind orientarea flexibilă în cadrul acestei ierarhii. Teoria are beneficiul de a distinge între *perseverență*, văzută ca angajament flexibil în urmărirea scopurilor, ajustare a demersului în funcție de priorități și importanța obiectivelor și *perseverare*, acea tendință de a insista în urmărirea scopurilor de ordin inferior în detrimentul celor cu adevărat importante pentru individ sau urmărirea scopurilor care au servit la un moment dat ca mijloace, dar – odată scopul urmărit atins, și-au pierdut valoarea instrumentală și adaptativă. Dacă perseverența este o trăsătură care asigură succesul indivizilor în atingerea scopurilor personale și profesionale, perseverarea este o manifestare inadecvată, dezadaptativă și lipsită de beneficii (prezentă în afecțiuni determinate de leziuni ale lobului frontal, în tulburări anxioase, de tipul fobiilor sau tulburării obsesiv compulsive). Persistența a intrat în vizorul teoreticienilor și ca trăsătură: Rethlingshafer (1942) a denumit-o *enduranță* sau „tendința de a termina orice sarcină inițiată”, Eysenk (1953) văzând-o ca indicator al anumitor tendințe nevrotice; Mukherjee (1974) descrie dispoziția de a persista și construiește o scală cu răspuns dihotomic, utilă în a măsura motivația performanței; Lufi și Cohen leagă dimensiunea de performanța academică, dezvoltând o scală pentru a măsura persistența copiilor (1987). Chess și Thomas (1984) consideră persistența o dimensiune temperamentală fundamentală, definind-o ca o abilitate de a „continua o activitate în pofida obstacolelor”, la fel ca și în modelul propus de Cloninger, Przybeck și Svrakic (1991), unde apare tot ca dimensiune temperamentală reflectată prin capacitatea de a rezista frustrării și oboselii și capacitatea de a le percepe ca provocări în fața cărora indivizii persistenți tind să-și intensifice efortul și investiția motivațională față de scopuri. Plecând de la asumțiile *teoriei funcționale* - Ford (1992), Kanfer (1999), Mitchell (1982) și Pinder (1998), conform căreia motivația în muncă este cel mai bine reprezentată ca un proces care implică două sisteme psihologice interdependente - *alegerea scopului* și efortul pentru atingerea scopului, Constantin (2007) propune conceptul de „persistență motivațională”, definit ca *set de competențe (innăscute sau formate)* care susțin indivizii în a atinge scopurile propuse, nucleul dur al motivației. Acest nucleu dur este denumit în tradiția psihologică germană „voință” și se referă la modul în care indivizii gestionează persistența, urmărirea eficientă și cu efort a scopului (Kuhl, 1994).

2.2. Nevoia de efort cognitiv

În 1982, Petty și Cacioppo au definit nevoia de efort cognitiv³ ca *tendința unei persoane de a se angaja în și de a se bucura de activități ce presupun efort cognitiv*. Această nevoie nu constituie un deficit, ci mai curând o *dispoziție, o tendință motivată sau o caracteristică personală*. Această caracteristică se constituie ca o forță motivațională

---

³ Sintagma „need for cognition” apare la începutul erei cognitiviste în studiile lui Cohen, Stotland și Wolfe (1955), care o definesc ca „nevoie de a organiza situații relevante în manieră integrată, structurată. Reprezintă nevoia de a înțelege și de a face experiența trăită rațională” (apud Cacioppo și Petty, 1982, pp 116-117). Alegerea termenului de nevoie are la bază convingerea autorilor că la baza acestei orientări cognitive rezidă o deprivare care creează o stare de tensiune și orientează comportamentul spre o anumită acțiune. Într-un articol mai recent, Cacioppo și col. (1996) arată că ceea ce propune Cohen prin „nevoia de efort cognitiv” se apropie mai mult de concepte precum *toleranța la ambiguitate, nevoia de structură, nevoia de închidere* (Shaffer și Hendrick, 1974; Neuberg și Newsom, 1993; Webster și Kruglanski, 1994).

intrinsecă, relativ stabilă (dar nu invariabilă), care poate fi dezvoltată în timp. Studiile contemporane autorilor amintiți acea se concentrau pe elucidarea factorilor situaționali care determinau indivizii să gândească sistematic sau superficial, euristic, preferând scurtături și informații incidentale (Kahneman, Slovic și Tversky, 1982). Petty și Cacioppo propun ideea existenței unor diferențe individuale între persoanele cărora le face plăcere să gândească, să proceseze în mod activ informațiile prezentate și cei cu o tendință mai mare de a evita prelucrarea cognitivă. Primii tind în mod natural să „caute, să obțină, să discearnă și să reflecteze asupra informațiilor, pentru a acorda stimulilor, relațiilor dintre aceștia și evenimentelor din mediu un sens”, pe când ceilalți „preferă să apeleze la alții (de exemplu, la celebrități sau experți), la euristici cognitive și comparare socială pentru a obține această structură” (Cacioppo și col., 1996, p. 198). Astfel, în cadrul experimentelor, Cacioppo și Petty arată că indivizii cu nevoie ridicată de efort cognitiv sunt mai frustrați de sarcinile în care trebuie urmat un set simplu de reguli, pe când cei cu nevoie scăzută se declară mai frustrați în timpul sarcinilor cu reguli complexe. De interes pentru conceptul de persistență este ideea de diferență interindividuală în tendința *generală* de angajare în și susținere motivată a acțiunilor ce presupun efort cognitiv, fără a se preciza orientări specifice, particularizate pe diverse domenii epistemice sau nivele de complexitate cognitivă. Autorii arată că acest concept propus de Cohen dar definit ușor diferit pe baza studiilor lor se revendică din „teza lui White” (1959) care susține că „*există comportamente orientate și persistente ce nu pot fi derivate exclusiv din surse de energizare, conceptualizate ca nevoi, impulsuri sau instincte*” (apud Cacioppo și col., 1996, p. 199). Astfel, nevoia de cogniție este dezvoltarea graduală a unui sentiment de autoeficiență și satisfacție consecință a încercărilor repetate sau prelungite de rezolvare de probleme, investirea de efort în acest scop devenind în timp motivație intrinsecă. Autorii au construit un chestionar cu 45 de itemi (*Need for Cognition Scale*); deși autorii susțin că scala prezintă un singur factor dominant, o parte din studiile utilizând această formă sugerează în urma analizelor factoriale existența a trei subscale: persistență cognitivă, complexitate cognitivă și încredere (Tanaka, Panter și Winborne, 1988; Waters și Zakrajsek, 1990). Chestionarul a fost revizuit ulterior (Cacioppo, Petty și Kao, 1984) și pe baza calității psihometrice a itemilor s-a construit o formă scurtă alcătuită din 18 itemi. Un singur studiu raportează existența a doi factori diferiți când se utilizează forma scurtă (Davis și col., 1993). Un factor se referă la efortul investit și celălalt la preferința pentru rezolvare de probleme, suprapunându-se peste factorii persistență și complexitate amintiți anterior. Autorii își legitimizează tentativa de conceptualizare a nevoii de cogniție ca o formă de motivație intrinsecă citând experimente (Thompson, Chaiken și Hazelwood, 1993) în care în condiția de non-recompensă, indivizii cu nevoie de efort cognitiv ridicat persistă un timp mai îndelungat în sarcini decât în condiția recompensă, spre deosebire de subiecții cu nevoie de efort cognitiv redusă, care manifestau patternul invers. Autorii presupun că recompensa subminează senzația de provocare și satisfacția care provin din exercițiul cognitiv propriu zis. O altă constatare interesantă este realizată de Petty, Cacioppo și Kasmer, 1985, care arată că în sarcinile de grup, indivizii cu nevoie ridicată de efort cognitiv sunt mai puțin afectați motivațional de difuziunea responsabilității, investind la fel de mult efort ca în condiția individuală (diferența este observată doar în sarcinile intelectuale, nu și în cele fizice); de asemenea, studiul arată că nevoia de efort cognitiv corelează cu deschiderea și conștiinciozitatea. Un alt mecanism prin care nevoia de cogniție este strâns legată de motivație este sugerat de un studiu care corelează capacitatea de autocontrol (capacitatea de a rezista în fața tentațiilor, controlul impulsurilor) cu angajarea susținută și habituală în sarcini cognitive abstracte și complexe – operaționalizată ca nevoie de cogniție. Autorii sugerează că autocontrolul voluntar poate fi dezvoltat asemenea unui mușchi, prin activități de ordin cognitiv, precum exersarea procesărilor complexe de informații (Bertrams și Dickhäuser, 2009).

Pe scurt, atunci când indivizii sunt motivați intrinsec să realizeze o acțiune, simpla execuție este considerată gratificantă, persistența în sarcini cognitive implicând interes și generând plăcere. Pe de altă parte, studiile indică faptul că un nivel ridicat al nevoia de cogniție impune și o serie de costuri epistemice, în sensul unei alocări defectuoase și ineficiente a eforturilor cognitive, inhibând totodată procesele decizionale printr-o activitate de analiză excesivă a opțiunilor de urmat (Unnirishnan și Ramnarayan, 2000).

Considerăm nevoia de efort cognitiv o variabilă intim asociată persistenței, atât ca instanță particulară, aparținând domeniului cognitiv, sub forma interesul intrinsec în actul de rezolvare a problemelor complexe care apar pe parcursul urmăririi obiectivelor, cât și ca sprijin motivațional. Valoarea afectivă atașată scopului, importanța și fezabilitatea lui sunt insuficiente în predicția gradului de aderență și a durabilității demersului. Sansone și Harackiewicz (1996) arată că indivizii își consolidează angajamentul față de țelul original dacă pe traiectoria către acesta emerg noi scopuri interesante, provocatoare sau generatoare de satisfacții (de exemplu satisfacerea unor nevoi de ordin interpersonal, plăcerea de a formula și rezolva un anumit tip de problemă etc.). O reactivitate crescută la astfel de provocări nu poate decât să suplimenteze forța motivațională cu care sunt urmărite scopurile.

2.3. Toleranța la ambiguitate

În ceea ce privește proiectele personale, o caracteristică demnă de luat în considerare este ambiguitatea. Atunci când se angajează în anumite demersuri, majoritatea indivizilor se confruntă frecvent cu experiențe frustrante, întâzieri, obstacole, bariere care modifică în permanență gradul de accesibilitate a scopului. Această fluctuație este inerentă procesului de urmărire a scopurilor, și este cu atât mai evidentă cu cât scopul respectiv este unul central, definitoriu pentru identitatea de sine. Sustenabilitatea planului de acțiune, prin găsirea și dozarea resurselor personale, șansele de succes, previziunile referitoare la momentul atingerii acestuia, durabilitatea lui și riscul de a pierde investițiile de timp, efort, financiare și afective, constituie exemple de factori care au atașat un anumit grad de ambiguitate. Această ambiguitate poate determina ezitare și neîncredere în adoptarea unor scopuri noi, oricât de motivantă ar fi perspectiva atingerii lor; de asemenea, menținerea unor angajamente poate întâmpina aceleași dificultăți, indiferent de centralitatea și anvergura scopului sau de cuantumul resurselor deja investite.

Budner (1962) a definit ambiguitatea ca o caracteristică a situațiilor sau a cunoașterii. Toleranța la ambiguitate caracterizează indivizii stimulați de situații noi, complexe sau contradictorii, iar intoleranța la ambiguitate pe cei care percep circumstanțele ambigue ca surse de amenințare. Situațiile ambigue sunt definite ca o lipsă de informații suficiente, iar această lipsă apare așadar în trei contexte: în situații complet noi, care nu au nimic familiar și în abordarea cărora individul nu are nici un fel de experiență, în situații complexe, în care există un număr foarte mare de informații care trebuie luate în considerare, analizate și în situații contradictorii în care diferite elemente sau indiciile existente sugerează posibile structuri diferite (chiar mutual exclusive). Pe scurt, ambigui sunt situațiile caracterizate prin noutate, complexitate sau insolubilitate. Budner indică modalitățile posibile în care indivizii pot reacționa în fața ambiguității, modalități rezultate din combinarea dimensiunilor subiectiv vs. comportamental, respectiv negare vs. submisiune. Autorul denumeste și descrie patru modalități de reducere a efectului ambiguității: prin *negare fenomenologică* (tendința de reprimare și negare a situației amenințătoare sau contradictorii), *supunere fenomenologică* (cedare, abandonarea sinelui în fața stării de anxietate, tensiune, disconfort), *negare operativă* (strategie comportamentală care include posibilele acțiuni efective cu rol distructiv sau reconstitutiv asupra situației) și *supunere operativă* (tendința de evitare și îndepărtare față de situația caracterizată de confuzie și ambiguitate).

Mai târziu, Kirton (1981) descrie ca manifestări ale preferinței pentru ambiguitate următoarele: valorizarea gândirii „tangențiale”, adică abordarea sarcinilor și problemelor din perspective inedite, neașteptate, tendința către indisciplină și manifestare imprevizibilă, tendința de a descoperi noi probleme, inaccesibile altora, tendința de a provoca presupuzițiile (a nu lua de bună o afirmație) și tendința de a acționa în opoziție cu majoritatea, provocând convențiile și normele acceptate.

Definind ambiguitatea ca insuficiența informațiilor privind un obiect sau context particular, McLain (1993) înaintea posibilitatea de a diferenția reacțiile indivizilor în ce privește percepția ambiguității, diferențe cu rol decisiv în procesul de formare a impresiilor, luare a deciziilor și în formarea percepțiilor. Toleranța la ambiguitate este în opinia autorului „*un continuum de reacții posibile de la respingere la atracție la stimuli percepuți ca nefamiliari, complecși, de o incertitudine dinamică sau supuși unor diverse interpretări posibil aflate în conflict*” (p. 184), definiție apropiată de cea formulată de Budner și amintită mai sus. Dacă nevoia de efort cognitiv reprezintă o dimensiune care presupune orientare motivațională în fața noutății și apetență pentru complexitate, energizare în fața provocărilor, toleranța la ambiguitate - se referă la dimensiunea afectivă, evaluativă atașată actului epistemic. Acțiunea de urmărire a scopurilor presupune întâlnirea frecventă cu situații noi, neclare, slab structurate care necesită flexibilitate, distresul cauzat de intoleranța la ambiguitate putând constitui un factor frenator. O toleranță ridicată la ambiguitate susține de asemenea continuarea investiției de timp și efort care pentru mulți ar putea părea riscantă. Ajunși în situația de a alege între continuarea investiției într-un scop cu probabilitate de succes nedeterminată, indivizii cu toleranță scăzută la ambiguitate vor fi mai înclinați să aleagă siguranța capitulării decât anxietatea și tensiunile asociate investițiilor nesigure.

3. Demers empiric

3.1. Obiectivul general și ipotezele investigației

Studiul își propune identificarea relațiilor dintre persistența motivațională și orientarea cognitiv-motivațională a indivizilor cât și a relațiilor dintre persistență și strategiile de ordin cognitiv de reglare a emoțiilor. Plecând de la observațiile de ordin teoretic și integrându-le cu dovezile experimentale menționate anterior, am formulat următoarele ipoteze:

Ipoteza 1. *Subiecții cu un nivel înalt al persistenței motivaționale prezintă o orientare motivațional-cognitivă spre complexitate și toleranță la ambiguitate*

Persistența reprezintă înaintarea către un scop, prin executarea unui set de acțiuni, alese și cel mai probabil ordonate conform unui plan prestabilit. De multe ori, acțiunile pot fi împiedicate, întârziate sau omise, planul fiind – cu cât complexitatea sa este mai mare – supus obstacolelor, frustrărilor, distragerilor. Pentru a menține cu succes urmărirea obiectivelor personale, indivizii trebuie să răspundă punctual la nevoile situaționale, acționând cu promptitudine prin ajustarea comportamentului și intensificarea eforturilor la contactul cu acestea (Gollwitzer, 1996). De cele mai multe ori, pentru a profita de șansele care apar, este necesară capacitatea de a reacționa într-un mod neutru, deschis și lipsit de aversiune în fața ambiguității: „reactivitatea la oportunitățile și cerințele situaționale încurajează realizarea scopurilor” (Gollwitzer, 1996, p. 290). Confrunțați cu amenințări posibile la adresa planului ales, mijloacelor sau resurselor de care dispun, din nevoia de a avea un răspuns cert la străduințele lor, indivizii intoleranți la ambiguitate au mult mai multe șanse de a se dezangaja prematur din proiectele personale. De asemenea, odată aleasă o strategie, au tendința de a o continua cu rigiditate chiar și după momentul în care se dovedește a fi neprofitabilă.

Ipoteza 2. *Subiecții cu un nivel înalt al persistenței motivaționale prezintă o orientare motivațional-cognitivă spre complexitate și toleranță la ambiguitate*

Petty și Caccioppo (1982) definesc nevoia de cogniție ca o diferență interindividuală orientată procesual manifestată în preferința și motivația spre a manipula

informații complexe. Această înclinație și disponibilitate nu poate să se desfășoare în absența investirii de timp și efort suficiente, cu alte cuvinte, a capacității de a persista. Indivizii cu un nivel ridicat al nevoii de efort cognitiv sunt mai degrabă motivați intrinsec, căutând experiențe care să îi stimuleze mental și adesea petrec mult timp în plus acumulând și asamblând informații de interes (Caccioppo și colab., 1996). De asemenea, aceste tendințe contribuie la urmărirea obiectivelor prin clarificarea condițiilor și mijloacelor de atingere a lor, claritate care întărește tăria motivațională necesară pentru perseverență. Claritatea planului și a pașilor intermediari de urmat cresc atractivitatea scopului și aderența față de demers (Fox și Hoffman, 2002).

Ipoteza 3. Există un efect de mediere al variabilei nevoie de efort cognitiv între toleranța la ambiguitate și persistența motivațională

Pornind de la ipoteza că preferința pentru ambiguitate per se, nu reprezintă o condiție favorizantă comportamentelor persistente îndreptate către scopuri și că mai degrabă această toleranță față de ambiguitate trebuie completată de o orientare epistemică spre imersarea în activități ce presupun efort cognitiv intens, prin nevoia de a structura și integra aceste informațiile personal relevante, am testat ipoteza unei relații mediate între variabile. Așa cum am arătat mai sus, clarificarea detaliilor parcursului către scop, specificarea condițiilor și modalităților de acțiune determină o potențare a motivației. Kirton (1981), citat anterior, sugerează faptul că toleranța la ambiguitate predispune către imprevizibilitate și indisciplină, cu alte cuvinte, facilitează tendința de a acționa în lipsa unei organizări sau planificări riguroase, caracteristici care pot amenința aderența față de angajament în demersuri complexe și îndelungate, care presupun tenacitate, autocontrol și o anumită rigiditate. Considerăm că aspectul care contribuie la relația dintre toleranța la ambiguitate și capacitatea de a persista motivațional este disponibilitatea de a investi energie și timp în a oferi un sens, structură și coerență elementelor ambigui. Deschiderea față de stimulii situaționali care pot constitui o provocare și un sprijin în atingerea scopurilor trebuie dublată de capacitatea de a-i „valida”, cu alte cuvinte, de a-i recunoaște și de a crea scheme acționale adaptate.

3.2. Lotul investigat

Cercetarea s-a realizat pe un lot de 124 de subiecți din populația generală, angajați selectați în proporții relativ egale din mediul privat și de stat. Am preferat să selectăm doar persoane salariate, cu un statut profesional deja stabilit. Dintre acestea, 21,8% au studii liceale, 54% universitare și 23,4% au studii medii. 48,4% sunt angajați de gen masculin, restul de gen feminin cu vârste între 21 și 61 de ani, jumătate dintre participanți având până în 35 de ani. Datele au fost culese în perioada aprilie-iunie 2009.

Tabel 1: Distribuția angajaților la cercetare

Tipul de organizație	De stat (Bugetară)		Privată	
		65		57
Genul subiecților	Masculin		Feminin	
	60		64	
Vârsta subiecților	21 ÷ 30 ani	31 ÷ 49 ani		40 - peste
	36	37		51
Studii	gimnaziale	liceale	universitare	Post-universitare
	1	27	67	29

3.3. Instrumente utilizate

În prezenta lucrare au fost utilizate opt scale standardizate de evaluare a personalității și date socio-demografice. Aceste scale sunt descrise mai jos, în ordinea în care au fost aplicate în cadrul studiului.

a. Chestionarul PM3 (Constantin și col., 2007) evaluează *persistența motivațională*, înțelesă ca fiind predispoziția comportamentală a unui angajat de a persista motivațional (o dată luată decizia implicării motivaționale), predispoziție condiționată de un set de competențe particulare (factori): *efort, încredere, perseverență, scop, organizare, concentrare, reacția la obstacol, ambiție*). O parte din scalele acestea au demonstrat un coeficient de consistență internă Alpha Cronbach sub pragul acceptat de 0.7, astfel pentru acest studiu am luat în considerare doar scorul total la chestionar (Alpha Cronbach fiind de 0.897).

b. Scala Nevoia de efort cognitiv - „Need for Cognition Scale”, construită de Petty și Cacioppo în 1982, modificată ulterior și conținând în varianta aleasă pentru acest studiu 18 itemi. Această scală măsoară tendința unei persoane de a se angaja și de a se bucura de efortul pe care îl depune în analiza atentă a unor situații, a unor mesaje ori în rezolvarea de probleme. Scala a fost tradusă din engleză și s-a realizat pretestarea pe 40 de subiecți, de gen masculin și feminin, aleși în mod aleatoriu, cu vârsta cuprinsă între 20 și 35 de ani. Evaluarea itemilor s-a făcut cu ajutorul unei scale în 5 trepte (1 = deloc caracteristic, 5 = foarte caracteristic). În urma pretestării s-a obținut alpha Cronbach de 0,670, iar prin eliminarea itemului 3 valoarea la alpha Cronbach a crescut la 0,710. Astfel, instrumentul final care măsoară variabila independentă, nevoia de efort cognitiv, cuprinde 17 itemi. Pe lotul extins, valoarea lui Alpha este 0.771.

c. Scala MSTAT-I (McLain, 1993) reprezintă o scală alcătuită din 22 de itemi măsurând reacția indivizilor la perceperea ambiguității. Scala a fost tradusă din engleză, pretestată, ajungându-se la varianta prezentă, care conține 22 de itemi (cu scală de răspuns de tip Likert în 7 trepte) și prezintă un coeficient de consistență internă de 0,771.

4. Rezultate obținute și interpretarea lor

Înainte de a analiza rezultatele la ipoteze, menționăm o serie de efecte semnificative ale variabilelor sociodemografice asupra persistenței motivaționale. Așadar, se observă diferențe între subiecții din mediul public și organizațiile private, primii având scoruri semnificativ mai ridicate la această variabilă ($t=2,07$, $p=0,040$).

Ipoteza 1. Ne așteptăm ca *subiecții cu un nivel înalt al persistenței motivaționale să prezinte o orientare motivațional-cognitivă spre complexitate și toleranță la ambiguitate*, gestionând cu ușurință situațiile și problemele slab definite. În acord cu aceste asumptii, scala de persistență motivațională prezintă o corelație de nivel mediu cu *toleranța la ambiguitate*, $r=0.313$, $p<0.001$. Împărțind subiecții după gen, am observat că această corelație este semnificativă și puternică doar pentru subiecții de gen feminin ($r=0.376$, $p=0.002$), relația dintre toleranța la ambiguitate și persistență motivațională fiind doar marginal semnificativă și scăzută în cazul bărbaților.

Ipoteza 2. Conform ipotezei propuse, *scala de persistență motivațională corelează semnificativ și pozitiv cu nevoia de efort cognitiv* ($r=0.387$, $p<0.001$). Astfel, disponibilitatea și plăcerea de a investi în procesare cognitivă elaborată este corelată cu disponibilitatea de a investi într-un scop personal. Setul de competențe denumit persistență motivațională include o serie de deprinderi de automotivare și autocontrol care, pentru a fi eficiente, apelează la același depozit de energie ca și procesarea cognitivă intensă și elaborată (comprehensiune, raționament, analiză și sinteză, capacitate decizională etc). Astfel, putem presupune că un factor ce asigură legătura dintre cele două trăsături este apelul la resurse energetice comune – dacă acestea sunt ridicate, vor permite atât exercitarea tendinței de procesare cognitivă elaborată, cât și efortul de urmărire a scopurilor. Așa cum arată Baumeister și col. (2006) într-un studiu longitudinal, exersarea anumitor forme de autocontrol (ex: autodisciplină în activitatea de învățare) poate avea efect pozitiv asupra eficienței în altele (ex.: controlul obiceiurilor alimentare), concluzie care susține ideea că abilitățile voluntare sau formele de

autocontrol care necesită efort conștient pot fi îmbunătățite prin exersarea lor periodică, asemenea unui mușchi. Un autocontrol eficient duce la salvarea și - de ce nu - , la suplimentarea resurselor care pot fi investite în alte zone. Formulând o ipoteză similară, Dickhäuser și Bertrams (2009) încearcă să argumenteze că nevoia de cogniție susține capacitatea de autocontrol, deoarece „indivizii cu NC ridicată sunt mai motivați să se implice în procesări informaționale consumatoare de efort pentru că își utilizează în mod regulat această resursă de energie, fortificând-o în acest fel” (p.136).

Ipoteza 3. Există un efect de mediere al variabilei nevoie de efort cognitiv între toleranța la ambiguitate și persistența motivațională

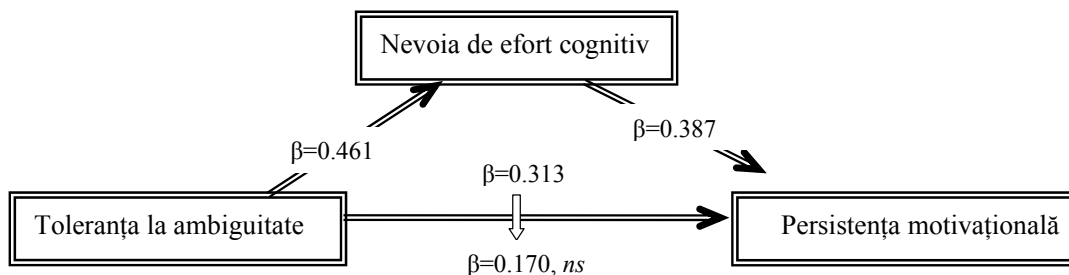
Pentru a testa statistic efectul de mediere al variabilei nevoie de efort cognitiv asupra persistenței motivaționale, am testat pe rând, cu ajutorul ecuației de regresie liniară efectul toleranței la ambiguitate asupra persistenței motivaționale, introducând apoi în model variabila nevoie de efort cognitiv. Înainte de a trece la analiza propriu-zisă a datelor, am verificat mai întâi dacă variabilele sunt normal distribuite, prin folosirea testului 1K-S (Kolmogorov-Smirnov). Valorile toleranței sunt peste 0.2, VIF=1,26, date ce ne asigură de faptul că în acest model colinearitatea nu este o problemă. De asemenea, predictorii nu sunt înalt corelați ($r=0.46$), graficul distribuției reziduurilor sugerând că asumția de homoscedasticitate este respectată. Tabelul de mai jos indică faptul că aceste distribuții sunt normale. Cumulând acești indicatori am tras concluzia că datele permit derularea unei analize de mediere:

Tabel 9. Testul Kolmogorov-Smirnov pentru stabilirea normalității distribuțiilor

		Persistentă	Toleranța incertitudine	Nevoie cogniție
N		124	124	124
indicatori	medie	,7468	4,1294	3,5627
	Abatere std	,13245	,69890	,57640
Diferențe	Absolut	,063	,045	,063
	Pozitiv	,063	,045	,053
	Negativ	-,056	-,040	-,063
Kolmogorov-Smirnov Z		,696	,504	,706
p		,718	,961	,702

Urmărind recomandările lui Baron și Kenny (1986), am încercat să stabilim dacă sunt satisfăcute condițiile pentru o relație de mediere. În primul rând, am verificat dacă variabila independentă inițială prezice criteriul, dacă prezice variabila mediatoare, precum și relația dintre mediator și criteriu. Variabila independentă (toleranța la ambiguitate) prezice semnificativ variabila dependentă – $\beta=0.313$, R^2 ajustat fiind 0,09, precum și efectul presupusei variabile mediator (nevoia de cogniție) - $\beta=0.387$, R^2 ajustat fiind 0,14. Variabila independentă prezice în mod semnificativ variabila mediator, $\beta=0.461$, R^2 ajustat fiind 0,20. Următorul pas este introducerea în ecuație a ambelor variabile, efectul variabilei independente este redus, devenind nesemnificativ $\beta=0.17$, $p=0,07$. Așadar, efectul variabilei independente s-a micșorat la introducerea în model a variabilei mediator.

Pentru a verifica dacă acest efect este semnificativ, s-a efectuat testul Sobel, valoarea acestuia susținând ipoteza că nevoia de cogniție mediază relația dintre toleranța la incertitudine și persistența motivațională: $z=3,63$ ($p<0.001$): $z=a*b/\sqrt{(b^2*s_a^2 + a^2*s_b^2)}$ (0.380 - coeficientul de regresie nestandardizat al predictorului, $s_a=0.06$ - eroarea standard a ecuației de predicție în care mediatorul (nevoia de cogniție) este variabila criteriu, iar predictorul este toleranța la incertitudine, $b=0.089$ – coeficientul de regresie nestandardizat al variabilei mediator, $s_b=0.019$ - eroarea standard a ecuației de predicție în care persistența motivațională este variabila criteriu, iar predictor este considerată variabila mediator).

Figura 2. Efectul de mediere al nevoii de cogniție în relația dintre toleranța la ambiguitate și persistența motivațională

Acest rezultat sugerează că modul în care indivizii reacționează la ambiguitate se reflectă în orientarea către scopuri, o toleranță ridicată spijinindu-i să își îndeplinească cu succes obiectivele propuse, dar nu în lipsa nevoii de a asimila și structura informațiile noi, complexe sau contradictorii. Putem concluziona că nevoia de cogniție intervine în relația dintre toleranța la ambiguitate și persistența motivațională ca un filtru informațional cu dublă funcție – diagnostică și motivațională. Funcția diagnostică rezidă în sensibilitatea față de circumstanțe și capacitatea de a analiza și traduce evenimentele în termeni de oportunități și amenințări în raport cu demersul personal. Valoarea motivațională este dată de transformarea situației caracterizate prin ambiguitate în provocare, stimulare. Provocările sunt recunoscute, situațiile critice anticipate, odată cu reflecția asupra măsurilor necesare pentru preîntâmpinarea impactului lor negativ (instaurarea afectelor negative, pierderea motivației, diminuarea eforturilor, încetarea acțiunilor orientate spre scop sau escaladarea unor demersuri cu perspective sigure de eșec). Tenacitatea este indispensabilă în proiectele personale de lungă durată, care, datorită investițiilor necesare și a riscurilor posibile, prezintă un grad ridicat de ambiguitate și incertitudine. Deschiderea față de ambiguitate nu presupune și alinierea străduințelor la constrângerile situaționale scopurilor individuale; aceasta se cere completată de o tendință activă și susținută de a identifica modalități alternative eficiente de atingere a scopului focal atunci când circumstanțele sunt schimbătoare și problematice și reclamă ajustarea strategiilor.

5. Concluzii și discuții

Variabila dependentă - persistența motivațională - reprezintă un construct pluri-fățetat care extrage componente relevante din diverse domenii psihice, indispensabile acțiunilor susținute către anumite direcții personale: temperament (nivel de energie, activism, toleranță la frustrare), voință (calitatea automonitorizării și eficiența autocontrolului), atenție (concentrare și ușurința imersiunii în activități), și componente de ordin cognitiv și motivațional: auto-eficacitate, capacitatea de a selecta scopuri atractive și realiste. În acest parcurs complex, individul se confruntă frecvent cu evenimente adverse care – atunci când se repetă - fie scad nivelul așteptărilor cu privire la rezultate, fie contribuie la reconfigurarea în timp a reprezentării obiectivelor stabilite. Astfel, un motiv înalt valorizat, în confruntarea cu obstacolele își poate pierde atractivitatea și - în consecință - capacitatea motivațională. Dacă în primă fază frustrările legate de obstacolele neprevăzute îi determină pe indivizi să își valorizeze și mai mult scopurile, acest fapt făcându-i să le urmărească cu tenacitate ridicată (Klinger, 1975), atunci când încercările sunt private de rezultate concrete o perioadă prea lungă de timp, sentimentele de dezamăgire și apatie care se instaurează duc la devalorizarea scopului și treptat la detașare (dezangajare). Angajamentul în aceste scopuri confruntă deseori

indivizii cu dilema „totul sau nimic”, în fața căreia doar o parte aleg să își continue eforturile; tendința de a merge mai departe poate fi pusă pe seama reacției în fața noutății, complexității și incertitudinii, interogația acestui studiu fiind legată de măsura în care toleranța la ambiguitate și nevoia de cogniție pot susține tenacitatea și reziliența în fața obstacolelor.

Există autori care arată că, în opoziție cu sarcinile pe termen scurt, percepute adesea ca excesive, restrictive sau intruzive, scopurile pe termen lung sunt motivante intrinsec tocmai prin faptul ca oferă indivizilor iluzia autonomiei, permițând trasarea unui parcurs personal în care obiectivele majore și intermediare sunt ierarhizate în funcție de necesități, valori și resurse proprii (Manderlink și Harackiewicz, 1984). Pentru a-și asuma scopurile și a le urmări cu tenacitate, indivizii trebuie să discearnă mereu condițiile de implementare și modalitățile cele mai adecvate. Construirea activă a acestui parcurs în manieră personală contribuie la împuternicirea indivizilor; în același timp, acest demers autogenerat face ca scopurile lor să își împrăspăteze mereu valoarea motivațională.

Rezultatele statistice confirmă ipotezele noastre. Totuși, aceste concluzii trebuie privite cu prudență, date fiind limitele inerente designului corelațional utilizat și care nu ne permite extragerea unor concluzii cauzale. Date de tip longitudinal obținute și prin introducerea unor măsuri obiective ale conceptului ar putea elucida într-o măsură mai mare dinamica interacțiunilor dintre aceste variabile. Toleranța la ambiguitate susține angajamentul în fața scopurilor distale prin reducerea impactului nedorit al obstacolelor, cărora le alocă valoare timetică pozitivă sau neutră. În contextul activității profesionale, performanța și persistența nu constituie variabile contingente. În situații slab definite, reacția în fața schimbării și a noutății și flexibilitatea cognitivă pot compensa frustrările de ordin motivațional precum lipsa succeselor imediate sau costurile în termeni de investiții /sacrificii personale în domenii complementare.

Bibliografie:

- Aronson, E., Mills, J. (1959). The effect of severity of initiation on liking for a group. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 59(2), pp. 177-181.
- Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, pp. 1173-1182.
- Baumeister, R. F., Gailliot, M., DeWall, C. N., & Oaten, M. (2006). Self-regulation and personality: How interventions increase regulatory success, and how depletion moderates the effects of traits on behavior. *Journal of Personality*, 74, 1773-1801.
- Bertrams, A., & Dickhäuser, O. (2009). High-school students' need for cognition, self-control capacity, and school achievement: Testing a mediation hypothesis. *Learning and Individual Differences*, 19(1), pp. 135-138.
- Budner, S., 1962, "Intolerance of ambiguity as a personality variable." *Journal of Personality*. 30, pp. 29-50.
- Cacioppo, J.T., Petty, R.E., Kao, C.F. (1984), "The efficient assessment of need for cognition", *Journal of Personality Assessment*, Vol. 48 pp.306-7.
- Cacioppo, J. T., Petty, R. E., Feinstein, J. A., & Jarvis, W. B. G. (1996). Dispositional differences in cognitive motivation: The life and times of individuals varying in need for cognition. *Psychological Bulletin*, 119, pp. 197-253.
- Carver, C. S., & Scheier, M. F. (1999), Themes and Issues in the Self-Regulation of Behavior, *Advances in Social Cognition*, Volume XII, pp. 1-105. Mahwah, N.J.: Erlbaum.
- Chess, S., & Thomas, A. (1987). *Origins and evolutions of behavior disorders: From infancy to early adult life*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Cloninger, C. R., Przybeck, T. R., & Svrakic, D. M. (1991). The tridimensional personality questionnaire: U. S. normative data. *Psychological Reports*, 69, pp. 1047-1057.
- Constantin, T., Iarcuczewicz, I., Constantin, L., Fodorea, A., Căldare, A., (2007) Persistența motivațională și operaționalizarea ei în vederea evaluării potențialului motivațional individual, în *Analele de Psihologie și Științe ale Educației*, Editura Universității „Al I. Cuza”, nr 1 / 2007.
- Critcher, (1934), An experimental study of persistence. *Journal of Applied Psychology*, 18, 409-417. 159.

- Davis, T. L., Severy, L. J., Kraus, S. J., & Whitaker, J. M. (1993). Predictors of sentencing decisions: The beliefs, personality variables, and demographic factors of juvenile justice personnel. *Journal of Applied Social Psychology, 23*, pp. 451-477.
- Dorcus M. (1935) Is there a 'unit trait' of volitional perseveration? *Journal of general Psychology, 13*, 345-356.
- Eisenberger, R., Kuhlman, D., & Cotterell, N. (1992). Effects of social values, effort training and goal structure on task persistence. *Journal of Research in Personality, 26*, pp. 258-272.
- Eysenck, H. J., 1953, *The Structure of Human Personality*, Methuen, Wiley, London-New York.
- Fernald, G. G. (1912) An achievement capacity test. *Journal of Educational Psychology, 3*, pp. 331-336.
- Fox, S., & Hoffman, M. (2002). Escalation behavior as a specific case of goal directed activity: A persistence paradigm. *Basic and Applied Social Psychology, 24*, pp. 273-285.
- Gamefski, N., Kraaij, V., & Spinhoven, P. (2001). Negative life events, cognitive emotion regulation, and emotional problems. *Personality and Individual Differences, 30*, pp. 1311-1327.
- Gollwitzer, P. M. (1996). The volitional benefits of planning. In P. M. Gollwitzer & J. A. Bargh (Eds.), *The psychology of action: Linking cognition and motivation to behavior* (pp. 287-312). New York: Guilford.
- Hartshorne, May, Maller (1929). *Studies in service and self control*. New York: Mcmillan. 15, 158.
- Howells, T. H (1933) An experimental study of persistence. *Journal of abnormal social Psychology, 28*, pp. 14-29.
- Jostmann, N. B., & Koole, S. L. (2009). When persistence is futile: A functional analysis of action orientation and goal disengagement. In G. B. Moskowitz and H. Grant (Eds.), *The psychology of goals* (pp. 337-361). New York, USA : Guilford .
- Kahneman, D., Slovic, P., & Tversky, A. (1982). *Judgment Under Uncertainty: Heuristics and Biases* . New York: Cambridge University Press.
- Kirton, M. J. (1981). A reanalysis of two scales of tolerance of ambiguity. *Journal of Personality Assessment, 45*, pp. 407-414.
- Klinger, E. (1975). Consequences of commitment to and disengagement from incentives. *Psychological Review, 82*, pp. 1-25.
- Koole, S. L., & Kuhl, J. (2007). Dealing with unwanted feelings: The role of affect regulation in volitional action control. In J. Shah & W. Gardner (Eds.), *Handbook of motivation science*. New York: Guilford.
- Kuhl, J. (1994). Action versus state orientation: Psychometric properties of the Action- Control-Scale (ACS-90). In J. Kuhl & J. Beckmann(Eds.), *Action control: From cognition to behavior* (pp. 47-59). Toronto, Ontario, Canada: Hogrefe.
- Lufi, D., & Cohen, A. (1987). A scale for measuring persistence in children. *Journal of Personality Assessment, 51*, pp. 178-185.
- Neuberg, S. L., & Newsom, J. T. (1993). Personal need for structure: Individual differences in the desire for simple structure. *Journal of Personality and Social Psychology, 65*, pp. 113-131.
- Manderlink, G., & Harackiewicz, J. M. (1984). Proximal vs. distal goal setting and intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology, 47*, pp. 918-928.
- Mansell, W. (2005). Control theory and psychopathology: An integrative approach. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice, 78*, pp. 141-178.
- McLain, D. L. (1993). The MSTAT-I: A new measure of an individual's tolerance for ambiguity. *Educational and Psychological Measurement, 53*, pp. 183-189.
- Mukherjee, B.N. (1974). A Questionnaire Measure of Persistence Disposition. *Indian Journal of Psychology, 49*, pp. 263-278.
- Peterson, C. & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Oxford: Oxford University Press.
- Petty, R. E., Cacioppo, J. T., & Kasmer, J. (1985, May). *Effects of need for cognition on social loafing*. Paper presented at the meeting of the Midwestern Psychological Association meeting, Chicago
- Rethlingshafer, D. (1942). Relationship of tests of persistence to other measures of continuance of activities. *Journal of Abnormal Social Psychology, 37*, pp. 71-82.
- Ryans, D. G. (1939), The Measurement of Persistence. *Psychological Bulletin, 36*, pp. 715-739.
- Sansone, C., & Harachiewicz, J. M. (1996). "I don't feel like it": The function of interest in self-regulation. In L. Martin & A. Tesser (Eds.), *Striving and feeling: Interactions among goals, affect, and self-regulation* (pp. 203-228). Mahweh, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Shaffer, D. R., & Hendrick, C. (1974). Dogmatism and tolerance for ambiguity as determinants of differential reactions to cognitive inconsistency. *Journal of Personality and Social Psychology, 29*, pp. 601- 608.
- Tanaka, J. S., Panter, A., & Winborne, W. C. (1988). Dimensions of the need for cognition: Subscales and gender differences. *Multivariate Behavioral Research, 23*, pp. 35-50.

- Thompson, E. P., Chaiken, S., & Hazlewood, J. D. (1993). Need for cognition and desire for control as moderators of extrinsic reward effects: A Person $\times$ Situation approach to the study of intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64, pp. 987-999.
- Unnikrishnan & Ramnarayan, S.: *Individual differences in need for cognition and complex problem solving* In: *Journal of Research in Personality*, Vol. 34, Nr. 3 (2000), pp. 305-328.
- Wang, C. K. (1932). A scale for measuring persistence. *Journal of social Psychology*, 3, pp. 79-90.
- Waters, L. K., & Zakrajsek, T. (1990). Correlates of need for cognition total and subscale scores. *Education and Psychological Measurement*, 50, pp. 213-217.
- Webster, D. M., & Kruglanski, A. W. (1994). Individual differences in need for cognitive closure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, pp. 1049-1062.